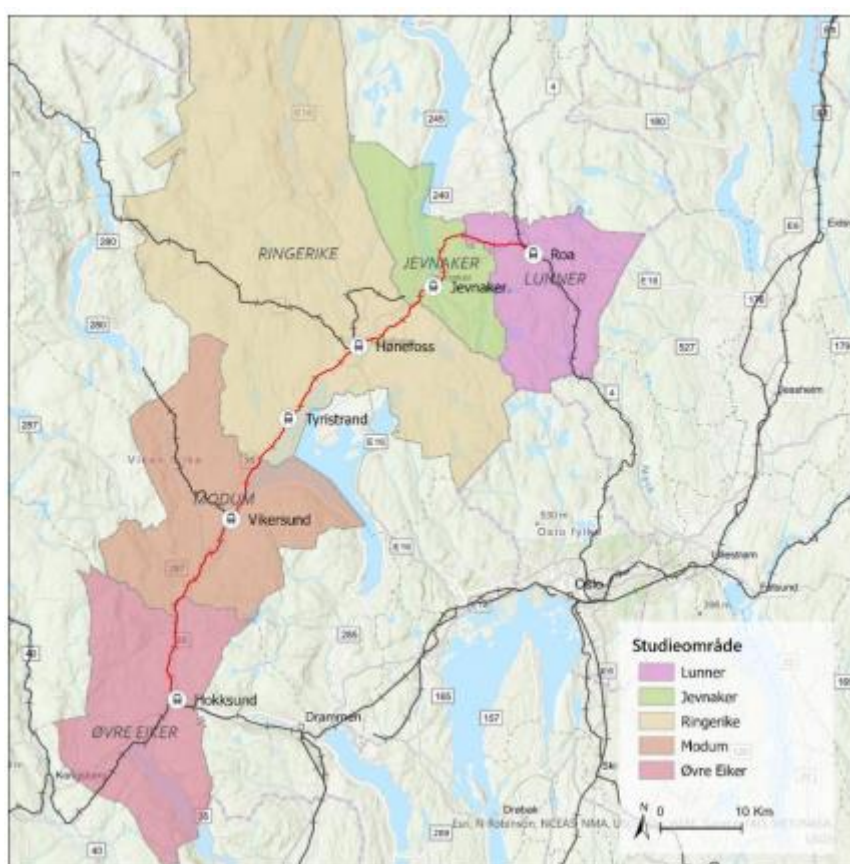

Prosjektbeskrivelse

Persontrafikk på togstrekning Hokksund- Hønefoss-Roa

«Et regionalt kollektivtiltak med nasjonal gevinst»

Ringeriksregionen

PROSJEKTSBESKRIVELSE

Gjelder	Etablering av persontrafikk på togstrekning Hokksund-Hønefoss- Roa
Planlagt start	Februar 2023
Planlagt slutt	
Utfylt av	Arbeidsgruppa v/Håvard Ulfesnes
Dato	06/2-23

A ORGANISERING

“Persontrafikk på togstrekning Hokksund-Hønefoss-Roa” skal rigges som prosjekt. Hadelandsregionen inviteres som prosjekteier sammen med Ringeriksregionen. Sentralt i organiseringen er et arbeidsutvalg og et regionalt fagteam, som utgjør prosjektgruppen, samt Luna-arena for næringsutvikling og vekst. Jevnaker kommune er prosjektansvarlig og har prosjektlederansvaret.

OPPDRAK	Tittel	Navn	Virksomhet/enhet
Oppdragsgiver	Interkommunalt politisk råd for Ringeriksregionen		
Prosjekteier	Interkommunalt politisk råd for Ringeriksregionen og Regionrådet for Hadeland IPR		
Prosjektleder	Kommunedirektør	Håvard Ulfesnes	Jevnaker
Øvrige kontaktpersoner	Koordinator Koordinator	Inger Kammerud Ingunn Granaasen	Ringeriksregionen Hadelandsregionen

Arbeidsutvalg	Tittel	Navn	Virksomhet/enhet
Deltakere	Kommunedirektør	Håvard Ulfesnes	Jevnaker kommune
	Næringsrådgiver	Lina-Maria Linge (koordinator)	Ringerike kommune
	Regionkoordinator	Inger Kammerud	Ringeriksregionen
	Regionkoordinator	Ingunn Granaasen	Hadelandsregionen
	Rådgiver	Hans Tollef Solberg N.N	Jevnaker kommune Modum kommune

Prosjektgruppe (PG)			
Leder	Kommunedirektør	Håvard Ulfesnes	Jevnaker kommune
Deltakere	Representanter fra alle kommuner, regionråds-koordinatorer og eksterne samarbeidspartnere	Arbeidsgruppe Vil bli satt sammen etter vedtak i styringsgruppen	Kommunene Regionene Viken Vy BaneNor Jernbanedirektoratet Gjøvik/Øvre Eiker

Styringsgruppe (SG)	Tittel	Navn	Virksomhet/enhet
Leder	Ordfører	Sunni G Aamodt	Modum kommune
Deltakere: Ordfører- rådmannsutvalget	Ordfører/rådmann Ordfører/kommune- direktør		Ringerike IPR Lunner

B OPPDRAGSBESKRIVELSE

Beskrivelse av oppdraget

BAKGRUNN

Regionene som omkranser Oslo er i stadig vekst. Bo og arbeidsmarkedet i det sentrale østlandsområdet er preget av fortetting og har behov for et godt og funksjonelt samferdselssystem som ivaretar den økte mobiliteten mellom bo og arbeidssted på en klimaklok og bærekraftig måte. En eventuell ferdigstillelse av Ringeriksbanen mellom Sandvika og Hønefoss vil tidligst stå ferdig i 2032. Kommunene på Hadeland og i Ringeriksregionen er rigget for bo og næringsvekst, men kollektivsystemene med buss og tog er ikke dimensjonert for dagens behov og fører til økt privatbilisme.

Ringerike, Jevnaker og Lunner kommuner, sammen med Visit Øst-Norge SA, Stiftelsen Kistefos-Museet og Hadeland Glassverk jobbet i 2021-2022 med prosjektet «Bærekraftig kultur, reiseliv og samferdsel». Prosjektet så på muligheten for gjenoppsettelse av togperrong på Kistefos og drift av sommertog med hovedmål om et helårlige, permanent tilbud om persontrafikk på Roa- og Randsfjordbanen. Sommertog 2022 ble fullfinansiert ved støtte fra Lunner, Jevnaker og Ringerike kommune, Viken fylkeskommune og Sparebankstiftelsen Jevnaker, Lunner og Nittedal, men måtte avlyses som følge av personalmangel hos Vy Gjøvikbanen. I arbeidet med prosjektet har det vært nær kontakt med Bane NOR og Vy Gjøvikbanen.

Modum kommune har lenge jobbet for å gjenoppta persontransport på traséen mellom Hokksund og Hønefoss (Randsfjordbanen). Det har i mange år eksistert en politisk samferdselsgruppe i kommunen. Det er tverrpolitisk enighet om persontransport på Randsfjordbanen. Etter politisk bestilling er det etablert et hovedutvalg for samferdsel og næring som jobber for dette. Hovedutvalget har støtte fra fylkeskommunen.

Hovedformålet med arbeidet er å knytte bo- og arbeidsmarkedet sammen.

Etter at sommertog 2022 ikke lot seg gjennomføre, ble det i Ringerike kommune tatt et lokalt politisk initiativ til å undersøke andre muligheter for drift av persontransport i øst-vestgående linje fra Hønefoss.

Dagens lokaltog og intercitystruktur dekker i stor grad den østlige, sydlige og nordlige akse rundt Oslo, mens vår region i Nordvestlige retning er et sort hull. Det å etablere et kollektivtilbud på eksisterende jernbane er et svært viktig mål for kommunene i Ringeriksregionen og i Hadelandsregionen. Dette blant annet for å etablere et bærekraftig kollektivtilbud mot Oslo, men også på tvers av regionene, kommunegrensene og mellom de nye fylkene Innlandet, Buskerud og Akershus.

AVGRENSNING

Arbeidet med å realisere persontrafikk mellom Hokksund og Roa er delt inn i flere faser. Forprosjektet/fase 1 har som mål å fremskaffe godt nok kunnskapsgrunnlag for å kunne vurdere om prosjektet er bærekraftig og gjennomførbart. Prosjekteier kan vedta om fase 2 (gjennomføringsfasen) skal iverksettes. I så fall vil prosjektgruppen fokusere på hele strekningen fremfor å dele opp traseen i ulike faser. Prosjektet skal ikke arbeide med alternative kollektivtilbud slik som buss, eller Ringeriksbanen mellom Sandvika og Hønefoss.

INTERESSENER

Etablering av togtilbud mellom Hokksund og Roa er av stor regional interesse og vil kunne involvere mange både private og offentlige som arbeider med samfunnsutvikling i et økonomisk og bærekraftig perspektiv. Per i dag er det kun persontransport på øst-vestgående linje sør for våre regioner fra Drammen via Oslo og videre til Gardermoen. Strekningen er sterkt belastet og en flaskehals, spesielt ved tekniske feil på anleggene eller på togsett. Derfor vil det være nyttig for kommunene langs strekningen at det blir etablert en alternativ linje som går utenom Oslo, slik at kapasiteten på strekningen kan ivareta innbyggerne i de berørte kommunene bedre. Bane NOR og Vy har for tiden store utfordringen med god avvikling av persontransporten på østlig og vestlig akse gjennom Oslo, hvilket har resultert i et omdømmeproblem. Etablering av en ringbane om Hokksund-Hønefoss-Roa vil være viktig og riktig tiltak for å avhjelpe problemene.

Viken fylkeskommune, og de fremtidige nye fylkene Buskerud og Akershus, har et overordnet ansvar for samferdselsplanlegging i det sentrale Østlandsområdet. Å samordne planene for fylkesveier, kollektivtransport og for gående og syklende, og se disse planene i en større sammenheng er en av fylkeskommunens hovedoppgaver. Samferdselsstrategien, med tilhørende handlingsprogram, gir føringene for fylkeskommunens arbeid og prioriteringer. I tillegg samordner Fylkeskommunene de regionale innspillene til Nasjonal transportplan (NTP)

For Gjøvikregionen er Gjøvikbanen en viktig, attraktiv og konkurransedyktig transportåre mellom Innlandet, de nye Viken fylkene og Oslo, og som bidrar til at Nittedal og Hadeland i sterkere grad blir en del av arbeids- og boligmarkedet i Oslo-området. Det er Bane NOR som eier banen og Vy som kjører gods og persontrafikk på banen. I gjeldende planperiode er det lagt inn oppgraderinger av banen for over 1 mrd. kroner. På sikt er det muligheter for dobbeltspor på strekningen Roa- Oslo. Dette vil kunne redusere reisetiden Roa-Oslo og bedre kapasiteten på strekningen. Å se dette i sammenheng med Roa-Hokksund er viktig og vil kunne gi et reelt tilbud for de som ønsker å bruke tog i dette området.

Mangel på kompetent arbeidskraft utgjør den største barrieren for næringsutvikling i Ringeriksregionen og er rangert som den tredje største barrieren for næringsutvikling i Hadelandsregionen.¹ Begge regionene kjennetegnes av å være bilbasert. Kollektivforbindelsen lokalt, interkommunalt og interregionalt er svært mangelfull. Næringspolitisk strategi for Ringeriksregionen, «Framover Sammen», peker på vei og bane som viktige premisser for næringsutvikling. Slik situasjonen er i dag, ekskluderes en stor gruppe potensielle arbeidstakere som ikke har førerkort og/eller tilgang til privatbil. For å imøtekomme kompetansebehovet til det lokale næringslivet, må regionen tilgjengeliggjøres for det potensielle arbeidsmarkedet.

I siste normalår før korona, 2019, var det totalt 7154 enkeltpersoner som pendlet internt mellom Hadelandsregionen, Ringeriksregionen og Øvre Eiker². Dette utgjør 14308 daglige enkeltreiser. I

¹ Menon Economics rapport "Mulighetsrommet for Vikens næringsliv i etterkant av korona". Side 13 og 68.

² <https://vekstbarometer.usn.no/ringerike/statistic/5>

tillegg tilkom den interne pendlingen innad i kommunene, samt pendlingen ut av regionene og Øvre Eiker. Prosjektgruppen kjenner ikke til om det finnes tall for antall reiser som gjøres i andre formål, men med opp mot 700 000 årlig besøkende til Hadeland Glassverk og Kistefos, må det antas å være et betydelig antall reisende på strekningen. Det er trygt å anslå at majoriteten av reisene ble gjort med privatbil. Tallene viser at det er passasjergrunnlag på strekningen. Tallene viser også at det er stort potensiale for å redusere klimautslipp i regionene ved å tilby tog som et miljøvennlig og adekvat alternativ til privatbil.

Et bedret kollektivsystem med tog vil tilgjengeliggjøre regionene våre og gjøre regionene mer attraktive som bolig- og næringsområder.

Kommunene i Ringeriks- og Hadelandsregionen har tydelige mål i sine overordna planer om å sikre en bærekraftig utvikling. I Ringerike, Jevnaker og Modum kommune vil kollektivknutepunkter på togstrekningen mellom Hokksund og Roa være svært viktig for å sikre fremtidig bærekraftig bolig- og stedsutvikling. Persontrafikk på jernbanen, vil være viktig for å utvikle attraktive fremtidige boligområder med gode kollektivforbindelser mot Oslo. Bruk av jernbanen vil dessuten være viktig for at kommunene skal kunne nå sine klimamål i sin arealforvaltning.

Persontrafikk på strekningen er viktig for kommunenes fremtidige arealplanlegging. I Jevnaker vil det gi et grunnlag for boligvekst i sentrumskjernen, i Ringerike boligvekst i Hønefoss og tettstedet Tyrstrand og i Modum boligvekst i kommunesenteret Vikersund, samt åpne muligheter også rundt Åmot. Det er en fremtidig samfunnsnytteverdi i prosjektet.

Regionen er en viktig turistdestinasjon i nasjonal og internasjonal sammenheng både med kultur, opplevelser og aktiviteter. Visit Øst-Norge og Visit Norefjell er to viktige interesse miljøer som bidrar til å legge til rette for økt aktivitet og turisme.

Sammen vil alle de nevnte interessentene ha utbytte av å få realisert persontrafikk på togstrekning Hokksund-Hønefoss- Roa. I tillegg vil etableringen av tilbudet ha store ringvirkninger for kollektivtilbudet i Østlandsområdet og bidra til det nasjonale grønne skiftet.

MÅL

- Etablere permanent helårlig tilbud med persontransport på togstrekningen mellom Hokksund – Hønefoss - Roa med videre forbindelse til Oslo, som forutsetter statlig kjøp.
- Tilbudet skal være en del av et større ringbanenett for tog i det sentrale østlandsområde i randsonen til Oslo og som binder sammen Buskerud, Akershus og Innlandet.
- Togtilbudet skal blant annet ivareta behovet for kollektivtransport for innbyggere og næringsliv i Ringeriksregionen, Hadelandsregionen og tilstøtende regioner i et samfunnsøkonomisk og bærekraftig perspektiv.
- Togtilbudet skal gjøre våre regioner til attraktive lokasjoner for eksisterende og potensielle virksomheter ved å tilgjengeliggjøre lokasjonene for et større arbeidsmarked.
- På sikt vil strekningen kunne være en viktig mateforbindelse til Ringeriksbanen.

Fase 1: Analysefasen

I analysefasen skal prosjektgruppen:

- Utarbeide en strategi for å kunne gi prosjektet et objektivt kunnskapsgrunnlag gjennom informasjonsinnhenting, analyser og opprette dialog med relevante samarbeidspartnere.
- Etablere en bredt sammensatt prosjektgruppe sammensatt av interne og eksterne som bidrar til at de nødvendige analysene gjennomføres.
- Utarbeide en rapport som beskriver situasjonen, vurderinger av praktiske og økonomiske konsekvenser, herunder kost/nytte perspektiver. Rapporten vil også gi prosjekteier anbefalinger for det videre arbeidet.

Delmål:

- Kartlegge behov og marked med bistand fra Viken FK.
- Kartlegge infrastruktur, skinnegang, stasjoner m.m. Utarbeide en oversikt over oppgraderingsbehov og kostnader. Prosjektgruppen vil innhente kunnskapsgrunnlag med bistand fra Bane NOR.
- Avklare fremtidig driftsansvar for persontransport på strekningen Hokksund-Hønefoss-Roa –VY m.fl.
- Kartlegge mulighet for konsesjon for persontransport og finansiering. Prosjektgruppen vil innhente kunnskapsgrunnlag fra blant annet Jernbanedirektoratet.

Finansiering:

Kr 30 000,- eks. mva., fra prosjektmidler på konto tilknyttet IPR Ringerike. Hadeland IPR finansierer 15.000,- eks. mva. hvis de inngår som likeverdig prosjekteiere.

Fase 2: Gjennomføring

På bakgrunn av analysene i fase 1 gjøres en vurdering om fase 2 skal gjennomføres.

I fase 2 skal prosjektgruppen, i samarbeid med aktuelle partnere og andre interessenter, jobber for å etablere et reelt togtilbud på strekningen Roa – Hønefoss - Hokksund.

Delmål underveis:

Inngå avtaler med samarbeidspartnere.

Legge til rette for oppstart

Oppgradere nødvendige tekniske løsninger og stasjoner

Fase 3: Pilot

Fase 4: Etablering av fast togtilbud

C | Tidsperiode fase 1

Fase 1 har planlagt oppstart i februar 2023. IPR for Ringeriksregionen har initiert prosjektet, og godkjenning av prosjektbeskrivelsen behandles den 13. februar. 10. februar skal prosjektet behandles av IPR for Hadelandsregionen.

Fase 1 skal levere sluttrapport innen utgangen av 2023.

D BISTAND

EGENINNSATS

Fase 1 – Etablere arbeidsutvalg og prosjektgruppe. Gjennomføre analyser og utarbeide rapport
Fase 2 – Deltakelse i arbeidsutvalg og prosjektgruppe

FORSLAG BISTAND

Viken FK

Gro Ryghseter Solberg, avdelingssjef for mobilitet og samfunn, Viken fylkeskommune
grosol@viken.no mob: 908 92 734 eller 32 30 00 00 (via sentralbord)

Gunnar Haugerud, rådgiver jernbane, avdeling for mobilitet og samfunn
Gunnarh@viken.no mob: 452 58 243

Bane NOR

Hans-Egil Larsen, prosjektdirektør. Utbygging vest/ Midt
larsha@banenor.no mob. 474 76 616

Ulf Glasrud

Faglig leder Linjen – Område Sør-Vest, Drift og Teknologi
Mobil 916 52 566
E-post. ulf.glasrud@banenor.no

Samferdselsdepartementet

Sara Brøngel Grimstad, fagdirektør baneseksjonen
Sara-Brongel.Grimstad@sd.dep.no mob: 992 79 896

Jernbanedirektoratet

Ove Skovdal, Knut Sletta, sentralbordet 459 78 800.

VY Gjøvikbanen

Vivan Arnesen
Daglig leder, Vy Gjøvikbanen AS
M: +47 41609360

Visit Østnorge

Ingvild Magnus Haraldsen
Markedskoordinator Ringerike & Hadeland
Mob. +47 401 02 588